

Kristiinankaupunki
Karhusaaren asemakaava

Luonto- ja liito-oravaselvitys

Yhteenveto

Tämä luonto- ja liito-oravaselvitys on tehty Kristiinankaupungin alueelle Karhusaaren asemakaavaa varten. Selvityksen tarkoituksena oli kartoittaa maankäytön suunnittelua mahdollisesti rajoittavat ja ohjaavat luontoarvot. Selvityksen tekivät FM biologit Tommi Lievonen ja Soile Turkulainen Pöyry Environment Oy:stä.

Selvitysalue sijaitsee Pohjanmaan maakunnassa Kristiinankaupungin keskustan eteläpuolella Karhusaaren alueella. Alueen pinta-ala on noin 6 km². Alueella sijaitsee hiilivoimala ja rannoilla on lomarakentamista, mutta muilta osin se on metsäinen.

Tämän selvityksen perusteella alueen maankäytön suunnittelua vahvimmin ohjaavia arvoja ovat mahdolliset luonnonsuojelulain mukaiset rantaniityt Källvikenin alueella ja jalopuumetsikkö kaava-alueen kaakkoisosan niemenkärjessä. Björkskäret ja Björkskärt-räsketin alue on laajahko yhtenäinen ja melko luonnontilainen kokonaisuus, jossa on useita metsälain mukaisia kohteita. Sillä on myös selvää maisema- ja virkistyskäyttöarvoa.

Näiden lisäksi alueella todettiin kahdeksan mahdollista metsälain mukaista kohdetta. Nämä ovat kallioita, rantaluhtia, lehtolaikkuja ja purojen lähiympäristöjä. Kohteet tulisi huomioida maankäyttö- ja rakennuslain määräysten mukaisesti kaavan muuta tavoitteet huomioiden. Liito-oravaselvityksessä selvitysalueella ei todettu liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, mutta lajille soveltuvaa metsää on etenkin Skatavikenin ympäristössä.

Linnustollisesti alueen merkittävin kokonaisuus lienee Källvikenin alue pienine saari- neen ja luotoineen, jotka ovat todennäköisesti linnuston pesinnän kannalta suhteellisen merkityksellisiä. Aivan niiden pohjoispuolella on linnustonsuojelualue, joka voi vaikuttaa siihen, että luodoilla pesii tavanomaista runsaammin sekä yksilöitä että lajeja.

Kaava-alueita ympäröi Kristiinankaupungin saaristo – Natura 2000 alue. Mikäli on syytä olettaa, että kaava voisi merkittävästi heikentää Naturan perusteina olevia arvoja, tulee nämä vaikutukset luonnonsuojelulain 65 §:n mukaan arvioida.

Turussa 5.8.2008

Pöyry Environment Oy

Tommi Lievonen
toimialapäällikkö

Soile Turkulainen
projektipäällikkö

Yhteystiedot:
Pöyry Environment Oy
Ilmarisenkatu 18, 20520 Turku
Kotipaikka Helsinki
Y-tunnus 0196118-8
Puh. 010 33 310
Fax 010 33 31501

Sisältö**Yhteenveto**

1	JOHDANTO	1
2	SELVITYSALUEEN SIJAINTI JA YLEISKUVAUS	1
3	MENETELMÄT	1
3.1	Lähtötiedot	1
3.2	Maastokartoitukset	2
4	LUONNONYMPÄRISTÖN YLEISPIIRTEET	2
5	LUONTOARVOILTAAN MERKITTÄVÄT KOHTEET	3
5.1	Natura 2000-alueet	3
5.2	IBA ja FINIBA-alueet	4
5.3	Luonnonsuojelulain suojellut luontotyytit	5
5.4	Mahdolliset metsä- ja vesilakikohteet	6
5.5	Luontodirektiivin liitteen IV a lajit	8
5.6	Lintudirektiivin liitteen I lajit	9
6	JOHTOPÄÄTÖKSET	9
7	LÄHTEET	10

Liitteet

- Liite 1. Metsälaki 10 §, luonnonsuojelulaki 29 § ja vesilaki 15a ja 17a §.
- Liite 2. Uhanalaisuusluokitus ja lajien suojelu EU:n lintu- ja luontodirektiiveissä.
- Liite 3. Kristiinankaupungin saaristo -Natura 2000-alueen tietolomake
- Liite 4. Luontoarvoiltaan merkittävät kohteet, kartta.

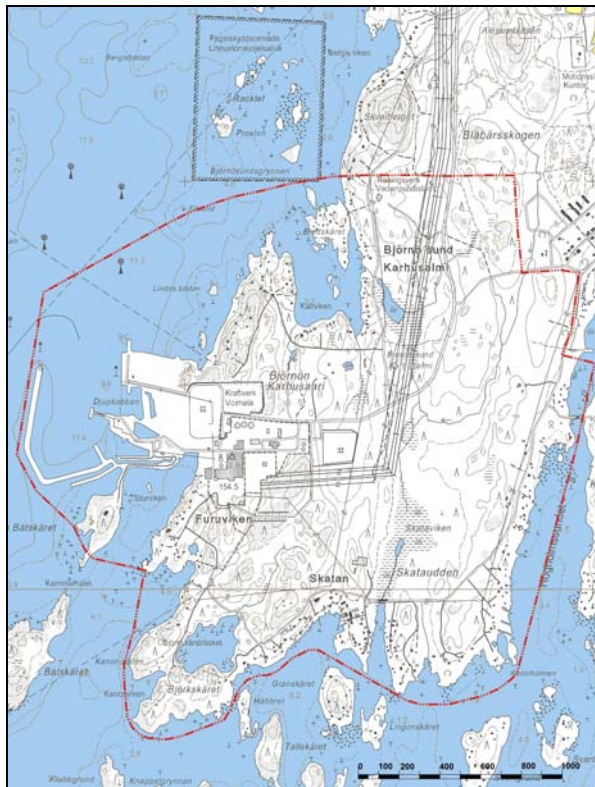
Valokuvat: Tommi Lievonen ja Soile Turkulainen marraskuu 2007 ja huhtikuu 2008.

1 JOHDANTO

Tämä luontoselvitys on tehty Kristiinankaupungin alueelle Karhusaaren asemakaavaa varten. Selvityksen tarkoituksena oli kartoittaa maankäytön suunnittelua mahdollisesti rajoittavat ja ohjaavat luontoarvot. Selvityksen tekivät FM biologit Tommi Lievonen ja Soile Turkulainen Pöyry Environment Oy:stä.

2 SELVITYSALUEEN SIJAINTI JA YLEISKUVAUS

Selvitysalue sijaitsee Pohjanmaan maakunnassa Kristiinankaupungin keskustan eteläpuolella Karhusaaren eteläosassa. Alueen pinta-ala on noin 6 km² ja se rajoittuu Kristiinankaupungin edustan merialueeseen. Alueen länsiosassa on Pohjolan Voiman hiilivoimala, josta lähtee pohjoiseen päin voimajohto. Rannoilla on lounaisosan Björkskärettiä lukuun ottamatta jo melko tiivistä asuin- ja lomarakentamista. Muilta osin alue on yleispiirteiltään metsäinen.

Selvitysalueen rajaus. © Maanmittauslaitos 2005. Lupa nro 495/KP/04.

3 MENETELMÄT

3.1 Lähtötiedot

Luontoselvitystä varten koottiin tarvittavassa määrin tiedot selvitysalueella tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevista Natura 2000 -alueista, valtakunnallisiin luonnonsuojeluohjelmiin sisältyvistä alueista sekä maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaista luontokohteista. Ympäristökeskusten HERTTA-järjestelmästä ja Länsi-Suomen ympäristökeskuksesta haettiin tiedot alueella todetuista uhanalaisista lajeista.

Kristiinankaupunkiin aikaisemmin tehtyjä luontoselvityksiä ovat selvitys metsäalueiden arvokkaista luontokohteista (Kristiinankaupungin ympäristösuojelulautakunta 1991) ja saaristoinventointi (Byholm & Byholm 1995).

3.2 Maastokartoitukset

Luonto- ja liito-oravaselvitystä varten alueelle tehtiin yleispiirteinen maastokartoitus-käynti 1.11.2007. Koska alueelle oli liito-oravalle soveltuvia elinympäristöjä, tehtiin varsinainen liito-oravaselvitys 18.4.2008. Jälkimmäisellä maastokäynnillä tarkennettiin tietoja alueen luonnonympäristöstä. Maastokartoituksissa alueelta pyrittiin huomioimaan seuraavat maankäytön suunnittelussa huomioon otettavat kohteet:

- luonnonsuojelulain 29 §:n luontotyyppit (liite 1*)
- metsälain 10 §:n erityisen tärkeät elinympäristöt (liite 1*)
- vesilain 1 luvun 15a ja 17a §:ien mukaiset kohteet (liite 1*)
- uhanalaiset lajit (liite 2*)
- luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeille soveltuvat elinympäristöt (mm. liito-orava) (liite 2*)
- lintudirektiivin liitteen I lajeille tärkeät alueet (liite 2*)
- muut luontoarvoiltaan huomionarvoiset kohteet (esim. Meriluoto & Soininen 1998)

*Liitteissä 1 ja 2 on käsitelty yksityiskohtaisemmin luonnonsuojelulain, metsälain ja vesilain kohteiden määrittelyt sekä luontodirektiivin liitteen IV(a) lajistoa koskevat määräykset.

Liito-oravakartoituksessa kartoitettiin liito-oravan esiintymistä selvitysalueella etsimällä liito-oravan ulostepapanoita ruokailu- ja pesäpuiksi sopivien puiden alta. Lähtötietojen ja maastokäynnin perusteella todetut luontoarvoiltaan merkittävät kohteet on esitelty luvussa 5 ja niiden rajaukset löytyvät liitekartalta. Uhanalaisten lajien ja luonto- ja lintudirektiivilajien osalta pyrittiin maastossa kartoittamaan ne elinympäristöt, joissa näiden lajien esiintyminen on mahdollista.

4 LUONNONYMPÄRISTÖN YLEISPIIRTEET

Selvitysalueen metsäiset osat ovat pääasiassa talouskäytössä olevia tuoreen kankaan sekametsiä tai karumpia männiköitä. Alueen keskiosassa on laajahko hakkuualue. Lounaisosassa Björkskäretin alueella on vanhaa mäntymetsää ja etelässä Skatavikenin ympäristössä vartuneita kuusikoita. Taajaman tuntumassa alueen koillisosassa on metsittyneitä peltoja ja niittyjä, jotka pieneltä osin ovat vielä laidunkäytössä.

Alueen merenrannoista pääosa on kasvillisuudeltaan karuja kallio- ja kivikkorantoja. Etenkin länsi- ja lounaisrannoilla on tuulille alttiita lähes paljaita silokallioita. Suojaisilla paikoilla vesi- ja rantakasvillisuus on runsaampaa ja paikoin on pienialaisia rantaniittyjä. Ylempänä metsän reunassa kasvaa vyöhykkeenä harmaa- ja tervaleppää ja harvakseltaan tyrniä.

Alueen lounaisosan Björkskärräsket on pieni karuntyyppinen järvi. Lisäksi Karhusalmen pohjoisosassa on pieni lampi ja Skatavikenin lahdessa lähes umpeenkasvanut lampare. Mikään niistä ei ole vesilain 1 luvun 15 §:n tarkoittama luonnontilainen flada tai kluuvijärvi. Puroja alueella on muutamia, mutta lähes niiden kaikkien luonnontilaa on muutettu kaivamalla. Källvikenin etelärannalle merkitty lähde ei ole luonnontilainen.

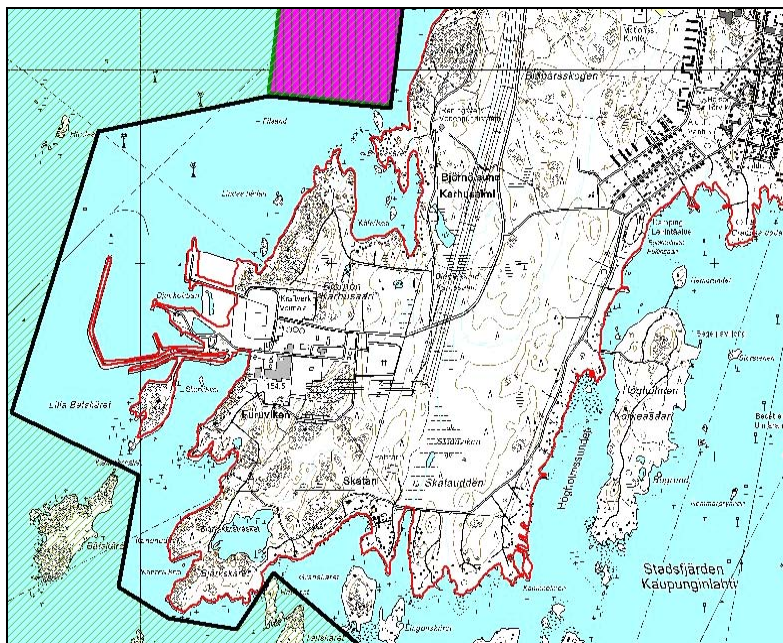
Osa selvitysalueen rannoista on karuja kalliorantoja, osassa on runsaammin rantakasvillisuutta. Kuvat ovat Björkskäretistä.

5 LUONTOARVOILTAAN MERKITTÄVÄT KOHTEET

5.1 Natura 2000-alueet

Selvitysalueen välittömässä läheisyydessä on Natura 2000 –verkostoon sisältyvä Kristiinankaupungin saariston alue (FI0800134). Alue on suojeluprofiililtaan SCI ja SPA alue, mikä tarkoittaa, että sen suojeluperusteena ovat Natura-lomakkeessa (liite 3) mainitut luontodirektiivin luontotyypit ja luontodirektiivin liitteen II lajit sekä lintudirektiivin liitteen I lajit sekä alueella säännöllisesti tavattavat muuttolinnut.

Natura-alueen suojeluperusteiden ei arvioida vaarantuvan kaavan myötä, koska kaava ei koske varsinaista Natura-aluetta. Natura-alue on laaja ja ainoastaan osa siitä sijoittuu kaava-alueen läheisyyteen. Jos kaavassa osoitetaan esimerkiksi huomattavasti lisää rantarakentamista tai kaavan vaikutuksia voidaan muutoin pitää mahdollisesti merkittävänä, tulee vaikutukset Natura-alueen perusteisiin arvioida luonnonsuojelulain 65§ mukaisesti.

Kaava-alueen läheisyydessä sijaitseva Natura 2000-alue (rajaus mustalla, vinoviivitus). Osa siitä on suojeltu yksityisenä luonnonsuojeluna (pinkki alue). Lähde: Ympäristöhallinto.

5.2 IBA ja FINIBA-alueet

Suomen tärkeät lintualueet (Finnish Important Bird Areas FINIBA) –hanke on Suomen ympäristökeskuksen ja BirdLife Suomi ry:n ja sen jäsenyhdistysten yhteistyönä toteuttama maamme tärkeiden lintualueiden kartoitus- ja seurantahanke (Leivo ym. 2002). Hakkeen tuloksena on syntynyt koko maan kattava tärkeiden lintualueiden verkko, joka ei kuitenkaan ole varsinainen luonnonsuojeluohjelma.

Selvitysalueen eteläpuolisella merialueella on kansainvälisesti arvokkaiisiin lintualueisiin kuuluva Kristiinankaupungin eteläisen saariston IBA-alue (Important Bird Areas). Lähin valtakunnallisesti arvokas FINIBA-alue, Kristiinankaupungin ympäristön merenlahdet -kokonaisuuteen kuuluva Pohjoislahden alue, sijaitsee yli 2 km päässä selvitysalueelta, eikä alueen suunnittelulla ole siihen kohdistuvia vaikutuksia.

Lähin IBA-linnustonsuojelualue sijaitsee kaava-alueen eteläpuolella (musta rajaus kuvassa, lähde: BirdLife).

Lähin FINIBA-linnustonsuojelualue sijaitsee yli 2 km päässä selvitysalueelta (musta rajaus kuvassa) Lähde: BirdLife Suomi ry.

5.3 Luonnonsuojelulain suojellut luontotyypit

Maastokäynnillä selvitysalueelta löytyi neljä kohdetta, jotka saattavat täyttää luonnonsuojelulain 29 §:n suojeltujen luontotyyppien määritelmät tai ainakin muistuttavat ominaispiirteiltään lain tarkoittamia kohteita. Alueellinen ympäristökeskus tekee varsinaiset päätökset kriteerien täyttymisestä ja luontotyyppien rajauksista.

Kohde 1. Vaahterametsikkö

Nimen kärjessä mökkipihan edustalla on noin 1 ha:n alue, jossa kasvaa arviolta 20 vaahteraa. Näistä reunimmaiseta ovat pihapuita, joista muut ovat mahdollisesti alueelle levinneet. Alueen muuhun puustoon kuuluu kookkaita tuomia ja tervaleppiä sekä rehevään aluskasvillisuuteen mm. taikinamarja, valkovuokko ja puna-ailakki. Alueella on runsaasti pötkelöitä.

Kohde on mahdollinen luonnonsuojelulain 29 §:n mukainen jalopuumetsikkö. Luonnonsuojelulain vaatimusten mukaan kohteessa tulisi olla hehtaarin alueella vähintään 20 yli 7 cm:n läpimittaista jalopuuta. Mikäli tämä kohde ei täytä suojellun luontotyyppin kriteerejä, voidaan sitä joka tapauksessa pitää mahdollisena metsälain 10 §:n tarkoittamana rehevä lehtolaikku.

Kohteet 2 ja 4. Merenrantaniityt

Selvitysalueen länsiosassa Källvikenissä Bredskäretin edustalla ja luoteisosassa Björkskäretin etelärannalla on matalan, mosaiikkimaisen kasvillisuuden luonnehtimia rantaniittykaistaleita. Ne ovat luontaisesti niittymäisiä alueita ja mahdollisesti riittävän laaja-alaisia täyttääkseen luontotyyppin kriteerit. Toisaalta ne ovat kuitenkin melko pienialaisia eivätkä edustavuudeltaan laajimpiin merenrantaniittyihin verrattavia. Pohjoisemman alueen kohdalla on vähäistä rantarakentamista.

Aikaisemmissa selvityksissä Björkskäretin alueella on mainittu esiintyvän kapeana vyöhykkeenä rantaniittykasvillisuutta (Kristiinankaupungin ympäristönsuojelulautakunta 1991, Byholm & Byholm 1995). Lajistoon kuuluvat mm. merirannikki, meriluikka, suolavihvilä, merisuolake, vilukko, meriasteri, meriratamo ja rönsyrölli sekä ylempänä ke-tohanhikki, silmäruoho, oja- ja siankärsämö, syysmaitiainen ja ruohokanukka.

Kohteita voidaan pitää mahdollisina luonnonsuojelulain 29 §:n tarkoittamina merenrantaniittyinä. Mikäli ne eivät täytä suojellun luontotyyppin kriteerejä, ovat ne joka tapauksessa muita huomionarvoisia luontokohteita.

Källvikenin rantaniittyä ja eteläosan niemen vaahterametsikkö.

5.4 Mahdolliset metsä- ja vesilakikohteet

Selvitysalueen metsälakikohteet on mainittu mahdollisina kohteina, koska niiden osalta viralliset päätökset tekee metsäkeskus, eivätkä tiedot ole julkisia. Mikäli mainitut kohteet eivät täytä metsälain vaatimuksia, voidaan niitä silti pitää muina paikallisesti huomionarvoisina luontokohteina. Luonnontilaiset lammet, purot ja norot ovat vesilain nojalla luonnontilaisina säilytettäviä kohteita.

Kohde 4. Karhusalmen lampi

Karhusalmen pohjoisosassa on pieni lampi, jonka ranta- ja vesikasvillisuus on runsasta. Avovesialueen ympärillä on ruovikkoa ja vetistä rantaniittyä ja -luhtaa. Pohjoisreunalla on rehevä, mm. mesiangervoa ja hiirenporrasta kasvava harmaalepikko, jossa on runsaasti pötkelöitä. Lammesta laskee puro Källvikenin lahteen.

Alue on mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen pienten lampien lähiympäristö, jossa on vähäpuustoista rantaluhtaa sekä pohjoispuolella rehevä lehtolaikku. Lammella voi olla merkitystä vesilintujen pesimä- ja ruokailualueena. Rannalla olleen kyltin mukaan lampi on rauhoitettu kalavesi.

Karhusalmen lampi ja Skatavikenin ruovikkoinen merenlahti.

Kohde 5. Skataviken

Entinen merenlahti Skataviken kasvaa tiheää järviruovikkoa ja keskellä on kartan mukaan pieni avovesialue. Lahden ympärillä kasvaa varttunutta kuusikkoa, joten se voisi soveltua myös liito-oravan elinympäristöksi. Länsipuolella on rehevää rantametsää, jossa kasvaa kookkaita tervaleppiä, tuomea ja mm. puna-ailakkia ja metsäalvejuurta. Alue on mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen pienten lampien lähiympäristö, jossa on myös rantaluhtaa/vähäpuustoista suota sekä rehevä lehtolaikku.

Kohde 6. Björkskäret ja Björkskärträsket

Selvitysalueen lounaisosan Björkskäretin aluekokonaisuus edustaa melko luonnontilaisena säilynyttä metsä- ja rantaluontoa. Alueella risteilee polkuja ja sillä on selvästi virkistyskäyttöarvoja. Länsiosassa Kanonvikenin ympäristössä on jyrkkiä rantakallioita; etelä- ja itäreunan loivapiirteisemmillä rannoilla on rantaniittyä. Alueen keskiosassa on pieni saravaltainen suo ja siitä lähtee noro.

Puusto on koko alueella huomattavan iäkstä: kallioilla kitukasvuisia mäntyjä, sisäosassa kilpikaarnapetäjiä ja kelopuita sekä kookkaita kuusia. Sisäjärveksi muuttunut Björkskärrträsket on rakentamaton ja melko karu.

Alueella on useita mahdollisia metsälain 10 §:n tarkoittamia kohteita: etenkin vähäpuustoisia kallioita, mutta myös noro ja vähäpuustoinen suo. Alue on todettu merkitykselliseksi myös aiemmissa selvityksissä, (Kristiinankaupungin ympäristönsuojelulautakunta 1991, Byholm & Byholm 1995).

Björkskäretin länsireunan kallioita ja sisäosan pieni suo.

Kohde 7. Skatanin kalliot

Alueella on karua kalliomännikköä ja louhikkoa. Alueella on vanhaa puustoa ja joitakin lahopuita. Avokalliot ovat porojäkäläpeitteisiä ja kallioiden reunoilla kasvaa suopursua. Kohde on mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen vähätuottoinen kallio.

Skatanin kalliomännikkö ja rannan tervaleppäkosteikkoa.

Kohde 8. Itäosan tervalepikko

Ranta-alueella kasvaa kookkaita tervaleppiä ja tuomia sekä mm. mesiangervoa. Alue on vetinen ja rehevä, mutta siellä ei esiinny luonnonsuojelulain suojeltuihin luontotyyppeihin kuuluvien tervaleppäkorpien kasvilajistoa. Tien toisella puolella kasvaa kookkaita harmaaleppiä sekä joitakin vaahteroita sekä virtaa kaivosta noro. Kohde on mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen rehevä lehtolaikku.

Kohde 9. Björkskärträsketiin laskeva puro

Björkskärträsketiin laskee pohjoisen suunnasta puro, jonka uoma on joskus kaivettu, mutta joka on luonnontilaistumassa. Uoma on keskiosasta leveä ja sen varrella on erillisiä vesilampareita. Reunoilla on vetistä korpea ja yläosassa pieni suo. Lahopuuna on jonkin verran pöckelöitä. Alueenmetsä voisi soveltua liito-oravan elinympäristöksi. Kohde on mahdollinen metsälain 10 §:n tarkoittamia purojen lähiympäristö.

Selvitysalueen puronvarsia.

Kohteet 10 ja 11. Itäosan purot

Selvitysalueen itäosassa on kaivettu purouoma, jonka alaosassa on rehevä terva- ja harmaaleppiä ja tuomia kasvava tiheikkö. Aluskasvillisuudessa on hiirenporrasta ja meren puolella järviruokoa. Karhusalmen suuntaan laskevan uoman ympärillä on entisiä peltoja. Sen keskiosassa on rehevää kosteikkoa, jossa kasvaa pajuja, harmaaleppää ja koivua. Kohteet ovat mahdollisia metsälain 10 §:n mukaisia purojen lähiympäristöjä tai osin reheviä lehtolaikkuja.

5.5 Luontodirektiivin liitteen IV a lajit

Liito-orava ja lepäkot kuuluvat niihin neljäänkymmeneen Suomessa tavattavasta lajiin, joita koskevat Euroopan yhteisön luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen IV(a) erityissäännökset. Luonnonsuojelulain 49 §:n perusteella liitteessä mainittujen eläinlajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.

5.5.1 Liito-orava

Selvitysalueelle tehtiin huhtikuussa 2008 liito-oravaselvitys. Syksyn maastokäynnillä alueelta ei löytynyt merkkejä liito-oravasta, mutta siellä on kuitenkin lajille soveltuvaa metsää. Parhaiten liito-oravalle soveltuvaa elinpiiriä ovat kuusivaltaiset metsät, joissa esiintyy haapaa. Lajia on tietävästi aikaisemmin havaittu Skatavikenin ympäristössä (tietolähde: Kristiinankaupungin ympäristö- ja terveystarkastaja Barbro Lundberg). Liito-oravaa esiintyy esimerkiksi Tiukan alueella Kristiinankaupungin keskustan itäpuolella (Pöyry Enviroment Oy 2008).

Liito-oravaselvityksessä käytiin koko alue läpi ja etsittiin liito-oravan ulostepapanoita ruokailu- ja pesäpuiksi sopivien puiden alta. Selvityksessä ei todettu liito-oravan papanoita missään kohdissa selvitysalueella. Parhaiten liito-oravalle soveltuvaa metsää alueella ovat järeäpuustoiset kuusikot Skatavikenin ympäristössä. Lisäksi selvitysalueen koillis-

osassa leirintäalueen länsipuolella kasvaa runsaasti haapaa, joten mahdollisesti myös se voisi soveltua liito-oravalle. Liito-oravan elintavoista johtuen lajin käyttämät elinympäristöt voivat olla ajoittain asumattomia.

5.5.2 Muut luontodirektiivin liitteen IV a lajit

Alueelta ei tehty erillistä lepakkokartoitusta, mutta tehtyjen maastohavaintojen perusteella voidaan olettaa, että alueella ei maastotöiden yhteydessä havaittu kallioluolia, kiviluja tms., jotka tarjoaisivat erityisen tärkeitä lepakoille tyypillisiä päivä- tai talvehtimispaikkoja tai lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Tällaisia paikkoja on todennäköisesti enimmäkseen syntynyt alueelle ihmistoiminnan kautta (vanhoja rakennuksia ja niiden rakenteissa sijaitsevia koloja tai muita soveltuvia paikkoja, esimerkiksi Skatanin alueella). Mikäli lajien esiintymistä halutaan tarkemmin selvittää, tulisi alueella tehdä erillinen lepakkokartoitus esimerkiksi touko-heinäkuussa.

5.6 Lintudirektiivin liitteen I lajit

Lintudirektiivin liitteen I lajistoa pyritään Euroopan unionin alueella suojelemaan pääasiassa Natura 2000-verkoston kautta. Muutoin ne voidaan maankäytön suunnittelussa huomioida maankäyttö- ja rakennuslain luontoarvojen säilyttämistä koskevien määräysten mukaisesti kaavan tavoitteet huomioiden.

Lintudirektiivin liitteen I lajistoa todennäköisesti esiintyy alueella. Etenkin ranta-alueita voi käyttää useampi laji (esim. kalatiira, lapintiira) ja muutolla levähtämiseen rantoja ja niiden lähialueita voivat käyttää esim. eri hanhilajit sekä joutsen. Maastokäynnin perusteella on kuitenkin todennäköistä, että alueen rantojen edustoilla sijaitsevat luodot ja pienet saaret ovat merkittävimpiä elinympäristökokonaisuuksia lintudirektiivin liitteen I lajiston osalta. Kaava-alueen metsäiset alueet eivät ole poikkeuksellisen arvokkaita linnustollisesti. Skataviken, Karhusalmen soistuva lampi sekä Högholmsundetin alue voivat ruovikkoisilta osiltaan olla linnustollisesti muita ranta-alueita arvokkaampia rehevyytensä vuoksi.

Kohde 12. Källviken

Linnustollisesti alueen merkittävin kokonaisuus lienee Källvikenin alue pienine saariineen ja luotoineen, jotka ovat todennäköisesti linnuston pesinnän kannalta suhteellisen merkityksellisiä. Aivan niiden pohjoispuolella on linnustonsuojelualue, joka voi vaikuttaa siihen, että luodoilla pesii tavanomaista runsaammin sekä yksilöitä että lajeja.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tämän selvityksen perusteella alueen maankäytön suunnittelua vahvimmin ohjaavia arvoja ovat mahdolliset luonnonsuojelulain mukaiset rantaniityt Källvikenin alueella ja jalopuumetsikkö kaava-alueen kaakkoisosan niemenkärjessä. Björkskäret ja Björkskärt-räsketin alue on laajahko yhtenäinen ja melko luonnontilainen kokonaisuus, jossa on useita metsälain mukaisia kohteita. Sillä on myös selvää maisema- ja virkistyskäyttöarvoa.

Näiden lisäksi alueella todettiin kahdeksan aluetta, joissa on mahdollisia metsälain mukaisia kohteita. Nämä ovat kallioita, rantaluhtia, lehtolaikkuja ja purojen lähiympäristöjä. Kohteet tulisi huomioida maankäyttö- ja rakennuslain määräysten mukaisesti kaavan

muuta tavoitteet huomioiden. Etenkin Skatavikenin ympäristön arveltiin soveltuvan liito-oravan elinympäristöksi, mutta havaintoja ei lajin esiintymisestä tehty.

Linnustollisesti alueen merkittävin kokonaisuus lienee Källvikenin alue pienine saarineen ja luotoineen, jotka ovat todennäköisesti linnuston pesinnän kannalta suhteellisen merkityksellisiä. Aivan niiden pohjoispuolella on linnustonsuojelualue, joka voi vaikuttaa siihen, että luodoilla pesii tavanomaista runsaammin sekä yksilöitä että lajeja.

Kaava-aluetta ympäröi Kristiinankaupungin saaristo – Natura 2000 alue. Mikäli on syytä olettaa, että kaava voisi merkittävästi heikentää Naturen perusteina olevia arvoja, tulee nämä vaikutukset luonnonsuojelulain 65 §:n mukaan arvioida.

Koska luontoselvityksen maastokäynti tehtiin syksyllä kasvukauden ulkopuolella, ei sen yhteydessä voitu kattavasti havainnoida mm. kasvilajistoa tai pesivää linnustoa. Tehdyn maastokäynnin avulla voidaan kuitenkin tehdä riittävät johtopäätökset alueen merkittävimmistä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeistä alueista.

7

LÄHTEET

Byholm L., Byholm P. 1995: Saaristoinventointi Kristiinankaupungissa. -143 s.

Kristiinankaupungin ympäristönsuojelulautakunta 1991: Kristiinankaupungin metsäalueiden arvokkaat luontokohteet. Hoito- ja käyttösuunnitelmat.

Leivo, M., Asanti, T., Koskimies, P., Lammi, E. Lampolahti, J., Mikkola-Roos, M. ja Virolainen, E. 2002: Suomen tärkeät lintualueet FINIBA. BirdLife Suomen julkaisu (No 4). BirdLife Suomi ry ja Suomen ympäristökeskus. Kartat osoitteessa: <http://www.birdlife.fi/suojelu/paikat/finiba/kartat/720068.jpg>.

Meriluoto, M. & Soininen, T. 1998: Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. - 192 s. Metsälehti Kustannus. Helsinki.

Pöyry Environment Oy 2008: Tiukan osayleiskaavan luontoselvitys.

Rassi, P., Alanen, A., Kanerva, T. ja Mannerkoski, I. (toim.) 2000: Suomen lajien uhanalaisuus 2000. – 432 s. Ympäristöministeriö. Helsinki.

Suomen ympäristökeskus 2007: Hertta-järjestelmän tiedot luontokohteista ja uhanalaisista lajeista

Ympäristöministeriö 2005: Liito-oravan huomioon ottaminen kaavoituksessa. Kirje 9.11.2005.

Yhteydenotot:

Kristiinankaupunki, ympäristö- ja terveystarkastaja.

Länsi-Suomen ympäristökeskus, luonnonsuojeluosasto.

Liite 1. Metsälain, luonnonsuojelulain ja vesilain luontokohteet

Metsälaki (1093/1996 3 luku 10 §)

Metsien monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä elinympäristöjä, joita koskevat hoito- ja käyttötoimenpiteet tulee tehdä ominaispiirteet säilyttävällä tavalla, ovat luonnontilaiset tai sen kaltaiset:

- 1. lähteiden, purojen ja pysyvien vedenjuoksu-uoman muodostavien norojen sekä pienten lampien välittömät lähiympäristöt;*
- 2. ruoho- ja heinäkorvet, saniaiskorvet sekä lehtokorvet ja Lapin läänin eteläpuolella sijaitsevat letot;*
- 3. rehevät lehtolaikut;*
- 4. pienet kangasmetsäsaarekkeet ojittamattomilla soilla;*
- 5. rotkot ja kurut;*
- 6. jyrkänteet ja niiden välittömät alusmetsät; sekä*
- 7. karukkokankaita puuntuotannollisesti vähätuottoisemmat hietikot, kalliot, kivikot, louhikot, vähäpuustoiset suot ja rantaluhdat.*

Luonnonsuojelulaki (1096/1996 4 luku 29 §)

Seuraaviin luontotyyppeihin kuuluvia luonnontilaisia tai luonnontilaiseen verrattavia alueita ei saa muuttaa niin, että luontotyyppin ominaispiirteiden säilyminen kyseisellä alueella vaarantuu:

- 1. luontaisesti syntyneet, merkittävältä osin jaloista lehtipuista koostuvat metsiköt;*
- 2. pähkinäpensaslehdot;*
- 3. tervaleppäkorvet;*
- 4. luonnontilaiset hiekkarannat;*
- 5. merenrantaniityt;*
- 6. puuttomat tai luontaisesti vähäpuustoiset hiekkadyynit;*
- 7. katajakedot;*
- 8. lehdesniityt; sekä*
- 9. avointa maisemaa hallitsevat suuret puut tai puuryhmät.*

Vesilaki (1961/264 1 luku 15a § ja 17a §)

Toimenpide, joka vaarantaa enintään kymmenen hehtaarin suuruisen fladan tai kluuvijärven taikka muualla kuin Lapin läänissä enintään 1 ha:n suuruisen lammen ja järven säilymisen luonnontilaisena on kielletty. Jos muualla kuin Lapin läänissä sijaitseva uoma on luonnontilainen ei sitä saa muuttaa niin, että uoman säilyminen luonnontilaisena vaarantuu. Sama on koko maassa voimassa luonnontilaisesta lähteestä.

Liite 2. Uhanalaisuusluokitus ja lajien suojelu EU:n lintu- ja luontodirektiiveissä.

LAJIEN SUOJELU EU:N LINTU- JA LUONTODIREKTIIVEISSÄ

Luontodirektiivin II-liite: yhteisön tärkeinä pitämät eläin- ja kasvilajit, joiden suojelemiseksi on osoitettava erityisten suojelutoimien alueita (Natura 2000 -verkosto).

Luontodirektiivin IV-liite: yhteisön tärkeinä pitämät eläin- ja kasvilajit, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua, ts. niiden tahallinen tappaminen, pyydystäminen, häiritseminen erityisesti pesinnän aikana sekä kaupallinen käyttö on kielletty. Lisäksi niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä. Kiellosta voi hakea poikkeusta.

Lintudirektiivin I-liite: yhteisön tärkeinä pitämät lajit, joiden suojelemiseksi on osoitettava erityissuojelualueita (Natura 2000 -verkosto). Vastaava velvoite koskee Suomessa säännöllisesti esiintyviä muuttolintuja erityisesti kosteikkojen osalta.

UHANALAISUUSLUOKITUS

Suomen lajien uusimmassa (2000) uhanalaisuusarvioinnissa on sovellettu Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) uhanalaisuusluokitusta. Kaikki lajit on sijoitettu johonkin seuraavista luokista:

- Arvioimatta jätetyt (NE, Not Evaluated)
- Puutteellisesti tunnetut (DD, Data Deficient)
- Hävinneet (RE, Regionally Extinct)
- Luonnosta hävinneet (EW, Extinct in the Wild)
- Äärimmäisen uhanalaiset (CR, Critically Endangered)
- Erittäin uhanalaiset (EN, Endangered)
- Vaarantuneet (VU, Vulnerable)
- Silmälläpidettävät (NT, Near Threatened)
- Elinvoimaiset (LC, Least Concern)

Lajiston alueellisessa uhanalaisuusarvioinnissa tarkasteltiin silmälläpidettävien (NT) ja elinvoimaisten (LC) lajien uhanalaisuutta metsäkasvillisuusvyöhykkeisiin perustuvilla alueilla. Arvioinnissa sovellettiin IUCN:n kriteereitä valtakunnallisen arvion tapaan, mutta selvyuden vuoksi lajeja ei kuitenkaan luokiteltu eri luokkiin, vaan käytössä on vain yksi, "alueellisesti uhanalaisten" (RT) luokka.

Luonnonsuojeluasetuksessa on lueteltu 1410 uhanalaista lajia. Uhanalaisista lajeista 608 on erityisesti suojeltavia. Lisäksi Suomella on kansainvälinen vastuu tiettyjen lajien säilyttämisestä (ns. vastuulajit).

Lähde: <http://www.ymparisto.fi>

Liite 3. Kristiinankaupungin saaristo -Natura 2000-alueen tietolomake

Kristiinankaupungin saaristo

Koodi FI0800134
Kunta Kaskinen, Kristiinankaupunki, Närpiö
Pinta-ala 8059 ha
Aluetyyppi SCI ja SPA

Alueen kuvaus:

Kohde käsittää edustavan näytteen Kaskisten ja Merikarvian välisestä kapeasta saaristovyöhykkeestä. Alueen kallioperä on migmatiittia. Liuskeisuus on suunnilleen pohjois-etelä -suuntaista. Kallioperässä on samansuuntaisia murroslaaksoja. Kun vielä mannerjäätikön kulkusuunta oli täällä pohjoisesta etelään, saaristo on vahvasti rannikon mukaan suuntautunut. Avokalliot ovat yleisiä. Rannat vaihtelevat kallio- ja lohkarerannoista pienialaisiin sora- ja hiekkarantoihin.

Saaristo koostuu lukuisista, enimmäkseen pienistä puuttomista luodoista ja saarista tai harvapuustoisista kallioidista saarista. Suuria metsäpeitteisiä saaria on vain muutama. Niilläkin metsä on enimmäkseen mäntyvaltaista havusekametsää. Lehtipuuvaltaisista saarista suurin on Haahkaluoto sisäsaaristossa. Monella saarella on edustavia rantaniittyjä, joilla on rikas kasvillisuus ja runsas pesimälinnusto. Ulkomeren äärellä olevien saarten länsirannalla on paikoin suuria rakkolevävalleja.

Alueen pesimälinnustoon kuuluu mm. lapasotka, selkälokki, räyskä, merikihu, pilkkasiipi, harmaasorsa ja ristisorsa. Myös saarten kasvilajisto on rikas ja siihen kuuluu useita uhanalaisia tai harvinaisia lajeja, kuten harmaakynsimö, suolaleinikki, käärmekieli, rantanätkelmä, lituruoho, morsinko, ruoholaukka, itämerenlemmikki, särmäkuisma, lännenmaarianheinä, rantanenätti, pölkkyruoho, merivihvilä, pikkusuolamaltsa, sammakonvihvilä, suolasolmukki, meriputki, somersara, kivikkoalvejuuri ja ahopellava.

Södra Yttergrundilla on majakka ja siihen liittyviä rakennuksia, samoin Gåsgrundilla pieni majakka. Muutamaa vanhaa kalamajaa ja loma-asuntoa lukuunottamatta alue on rakentamaton.

Suojelutilanne:

Yksityinen luonnonsuojelualue 3 %
Ei suojeltu 97 %

Suojelutilanteen tarkennus ja toteutuskeinot:

Osa kohteesta kuuluu valtakunnalliseen rantojensuojeluohjelmaan. Fattiggrundet ym., Flyttjorna, Murgrund-Österskärret, Domarkobban, Svartbergen ym. sekä Sälgrundin luoteispuoliset luodot on varattu seutukaavassa suojelualueeksi. Esitetään myös sisällytettäväksi Itämeren rannikko- ja merialueiden suojelualueverkostoon (BSPA). Osa Kristiinankaupungin omistamasta saaristosta ja suurin osa Domarkobbanista on rauhoitettu yksityismaan luonnonsuojelualueena (3%). Kohteen suojelu toteutetaan pääasiassa luonnonsuojelulain nojalla. Suojelutavoitteiden saavuttamista voidaan tukea rakennuslain ja vesilain keinoin. Vesialueilla suojeluarvot voidaan turvata pitkälti vesilain keinoin. Luonnonsuojelulakia sovelletaan alueen omistajien sitä halutessa. Rantakaava-alueilla suojelutoimet perustuvat vahvistetun kaavan maankäyttöratkaisuihin. Loma-asuntojen käyttö voi suojelutavoitteiden estämättä jatkua entiseen tapaan. Suojelutavoitteet eivät rajoita myöskään olemassaolevien väylien käyttöä ja kunnossapitoa.

Luontodirektiivin liitteen I luontotyypit:

Vedenalaiset hiekkasärkät	0 %
Rantavallien yksivuotinen kasvillisuus	0 %
Kivikkoisten rantojen monivuotinen kasvillisuus	0 %
Atlantin ja Itämeren rannikoiden kasvipeitteiset rantakalliot	2 %
Itämeren boreaaliset luodot ja saaret	4 %
*Itämeren boreaaliset rantaniityt	0 %
Itämeren boreaaliset hiekkarannat, joilla on monivuotista ruohovartista kasvillisuutta	0 %
Liikkuvat alkiovaiheen dyynit	0 %

*Kiinteät kalkittomat <i>Empetrum nigrum</i> -variksenmarjadyynit	0 %
Dyyneiden kosteat soistuneet painanteet	0 %
Eurooppalaiset kuivat nummet	0 %
*Fennoskandian runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt	0 %
Kostea suurruohokasvillisuus	0 %
*Maankohoamisrannikon primäärisuknessiovaiheiden luonnontilaiset metsät	0 %

* = priorisoitu luontotyyppi

Luontodirektiivin liitteen II lajit:

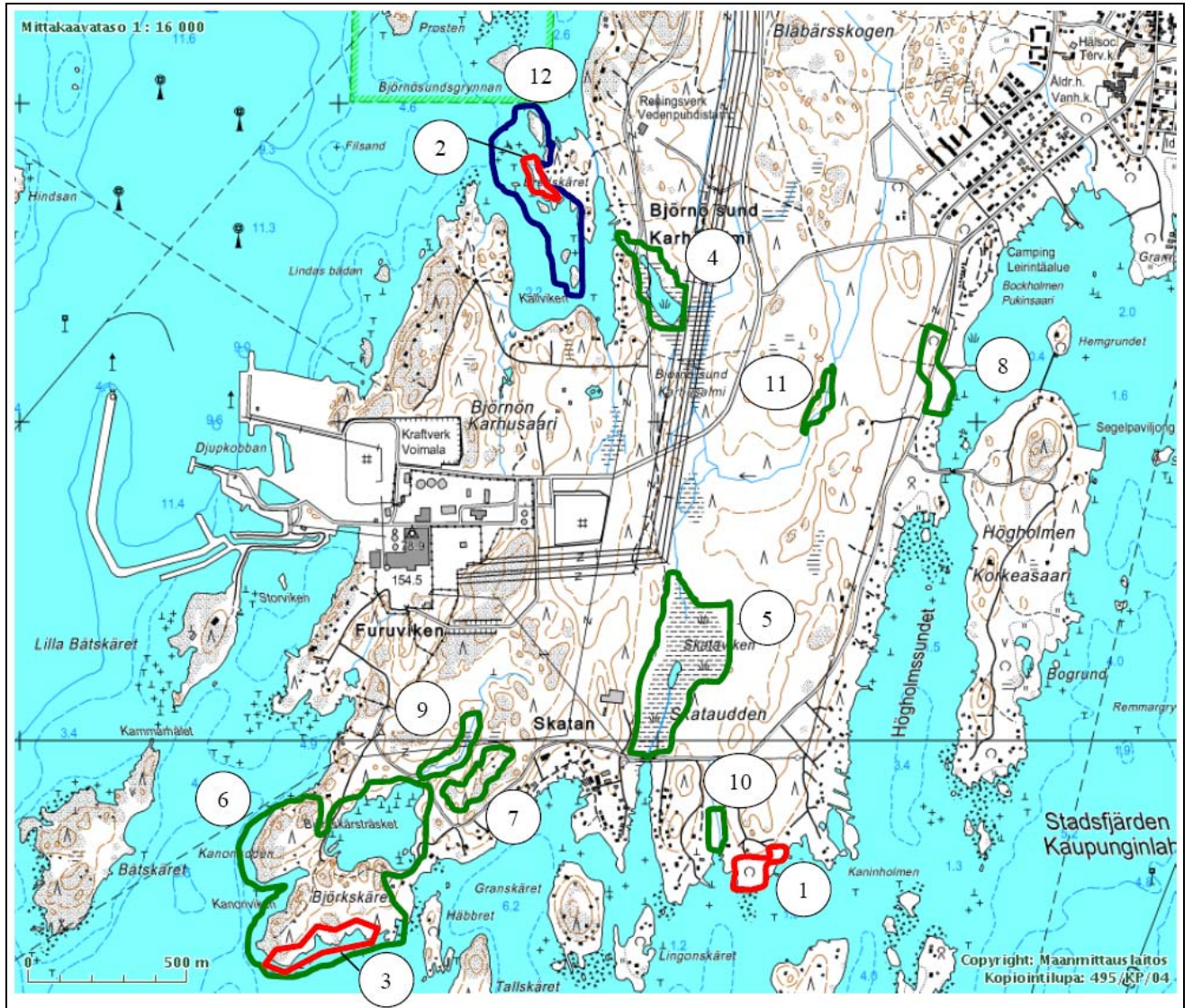
Halichoerus grypus harmaahylje
Phoca hispida botnica itämerennorppa

* = priorisoitu laji

Lintudirektiivin liitteen I linnut:

Asio flammeus suopöllö
Bubo bubo huuhkaja
Gavia stellata kaakkuri
Podiceps auritus mustakurkku-uikku
Sterna caspia räyskä
Sterna hirundo kalatiira
Sterna paradisae lapintiira
uhanalainen laji

Liite 4. Luontoarvoiltaan merkittävät kohteet.

kohde	selite	tyyppi
1	vaahterametsikkö	mahdollinen luonnonsuojelulain 29 §:n suojeltu luontotyyppi
2	merenrantaniitty	mahdollinen luonnonsuojelulain 29 §:n suojeltu luontotyyppi
3	merenrantaniitty	mahdollinen luonnonsuojelulain 29 §:n suojeltu luontotyyppi
4	pieni lampi	mahdollisia metsälain 10 §:n kohteita, linnusto- ja kalastoarvoa
5	ruovikkolahti	mahdollisia metsälain 10 §:n kohteita
6	metsä- ja kallioalue	mahdollisia metsälain 10 §:n kohteita, maisema- ja virkistyskäyttöarvoa
7	kallio ja louhikko	mahdollisia metsälain 10 §:n kohteita
8	rehevä lehtolaikku	mahdollinen metsälain 10 §:n kohde
9	puro	mahdollinen metsälain 10 §:n kohde
10	puro/rehevä lehtolaikku	mahdollisia metsälain 10 §:n kohteita
11	puro	mahdollinen metsälain 10 §:n kohde
12	linnustoalue	muu kohde

67070364.BS1
5.8.2008

ÖVERSÄTTNING

Kristinestad
Detaljplan för Björnön

Natur- och flygekorreutredning

 Competence. Service. Solutions.

PÖYRY

Sammandrag

Denna natur- och flygekorreutredning har uppgjorts på ett område i Kristinestad för detaljplanering av Björnön. Syftet med utredningen var att kartlägga de naturvärden som möjligen begränsar eller styr markanvändningen. Utredningen uppgjordes av FM biologer Tommi Lievonen och Soile Turkulainen från Pöyry Environment Oy.

Utredningsområdet befinner sig i Österbottens landskap söder om Kristinestads centrum på området i Björnön. Områdets areal är cirka 6 km². På området finns ett kolkraftverk och på stränderna fritidsbebyggelse, men i de övriga delarna är området skogigt.

Enligt denna utredning är värden som starkast styr planering av områdets markanvändning de eventuellt enligt naturvårdslagen skyddade strandängar på området av Källviken och en dunge av ädla lövträd på uddspetsen i planområdets sydöstra del. Området på Björkskäret och Björkskärräsket är en ganska omfattande enhetlig helhet och nästan i naturtillstånd och där finns flera objekt enligt skogslagen. Området har tydligen också värde med tanke på landskapet och rekreation.

Utöver dessa konstaterades på området åtta möjliga objekt enligt skogslagen. De är klippor, svämängar, bördiga mindre landområden och närmiljöer av bäckar. Objekten borde beaktas enligt bestämmelserna i markanvändnings- och bygglagen med beaktande av planens andra mål. Vid flygekorreutredningen påträffades på utredningsområdet inte några föröknings- eller rastplatser av flygekorren men särskilt i omgivningen av Skataviken finns det lämplig skog för arten.

Med tanke på fågelbeståndet torde områdets mest betydande helhet vara Källviken med sina små holmar och skär, vilka är sannolikt med tanke på fågelhäckning relativt betydelsefulla. Strax norr om dem finns ett fågelskyddsområde som kan ha inverkan på det att mängden individer och arter som häckar på skären är rikligare än vanligt.

Omkring planområdet är belägen Natura 2000 –område, Kristinestads skärgård. Om det finns skäl att anta att planen kunde betydligt försämra värden som står som grund för Natura, bör dessa konsekvenser bedömas enligt 65 § naturvårdslagen.

Åbo den 5.8.2008

Pöyry Environment Oy

Tommi Lievonen
sektorchef

Soile Turkulainen
projektchef

Kontaktuppgifter:
Pöyry Environment Oy
Ilmarisenkatu 18, 20520 Turku
Hemort Helsingfors
Fo-nummer 0196118-8
Tel. 010 33 310
Fax 010 33 31501

Innehåll**Sammandrag**

1	INLEDNING	1
2	UTREDNINGSSOMRÅDETS LÄGE OCH ALLMÄN BESKRIVNING	1
3	METODER	1
3.1	Utgångsuppgifter	1
3.2	Kartläggningar i terrängen	2
4	NATURMILJÖNS ALLMÄNNA DRAG	2
5	OBJEKT MED BETYDANDE NATURVÄRDEN	3
5.1	Natura 2000-område	3
5.2	IBA och FINIBA-områden	4
5.3	Naturtyper skyddade enligt naturvårdslagen	5
5.4	Eventuella objekt enligt skogs- och vattenlagen	6
5.5	Arter i bilaga IVa till habitatdirektivet	8
5.5.1	Flygekorre	8
5.5.2	Övriga arter i bilaga IVa till habitatdirektivet	9
5.6	Arter i bilaga I till fågeldirektivet	9
6	SLUTSATSER	9
7	KÄLLOR	10

Bilagor

- Bilaga 1. Skogslagen 10 §, naturvårdslagen 29 § och vattenlagen 15a och 17a §.
- Bilaga 2. Hotklassificering och artskydd i EU:s fågel- och habitatdirektiv
- Bilaga 3. En datablankett av Kristinestads skärgård – Natura 2000-område
- Bilaga 4. Objekt med betydande naturvärden, karta

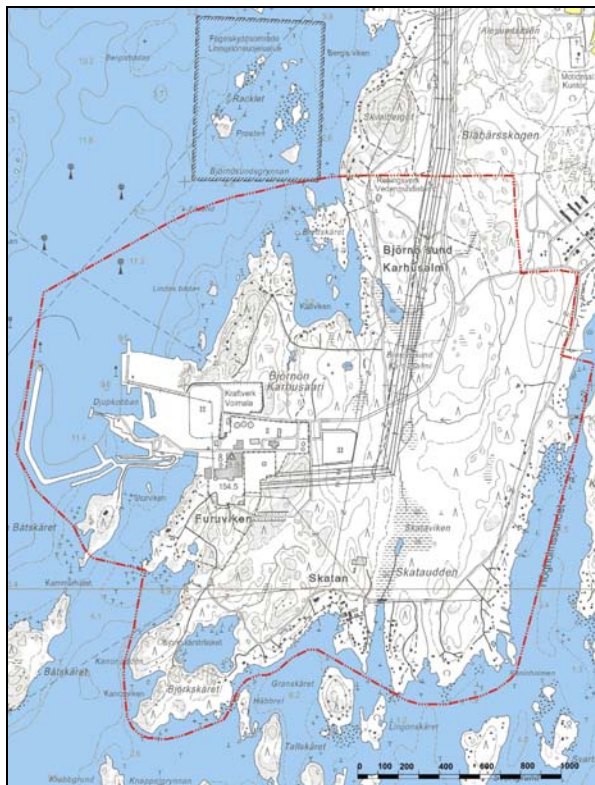
Foton: Tommi Lievonen och Soile Turkulainen november 2007 och april 2008.

1 INLEDNING

Denna naturutredning har uppgjorts på ett område i Kristinestad för detaljplanering av Björnön. Syftet med utredningen var att kartlägga de naturvärden som möjligen begränsar och styr planering av markanvändningen. Utredningen gjordes av FM biologer Tommi Lievonen och Soile Turkulainen från Pöyry Environment Oy.

2 UTREDDINGSOMRÅDETS LÄGE OCH ALLMÄN BESKRIVNING

Utredningsområdet ligger i Österbottens landskap söder om Kristinestads centrum på den södra delen av Björnön. Områdets areal är cirka 6 km² och det gränsar sig i havsområdet utanför Kristinestad. På områdets västra del finns ett kolkraftverk av Pohjolan Voima därifrån går i riktning till norr kraftledningar. På stränderna finns redan ganska tät by- och fritidsbebyggelse med undantag av Björkskäret. På de övriga delarna är området i allmänna drag skogigt.

Utredningsområdets begränsning. © Maanmittauslaitos 2005. Lupa nro 495/KP/04.

3 METODER

3.1 Utgångsuppgifter

För naturutredningen sammanställdes i nödvändig mån uppgifter om Natura 2000-områden, om områden som ingår i de riksomfattande naturvårdsprogrammen samt om landskapsmässigt och lokalt värdefulla naturobjekt som finns på utredningsområdet eller i dess närmaste omgivning. Från HERTTA-register av miljöcentraler och från Västra Finlands miljöcentral söktes uppgifter om hotade arter som påträffats på området.

Tigigare i Kristinestad gjorda naturutredningar är en utredning om värdefulla naturobjekt i skogsområden (miljövårdsnämnden i Kristinestad 1991) och skärgårdsinventering (Byholm & Byholm 1995).

3.2 Kartläggningar i terrängen

För natur- och flygekorreutredning gjordes på området ett terrängbesök 1.11.2007. Eftersom på området finns för flygekorren lämpliga livsmiljöer, gjordes den egentliga flygekorreutredningen 18.4.2008. På det senare terrängbesöket preciserades uppgifter om områdets naturmiljö. Vid terrängkartläggningarna strävdes efter att beakta följande objekt som skall beaktas vid planering av markanvändningen:

- naturtyper avsedda i 29 § naturvårdslagen (bilaga 1*)
- särskilt viktiga livsmiljöer avsedda i 10 § skogslagen (bilaga 1*)
- objekt enligt 1 kapitel 15a och 17a § i vattenlagen (bilaga 1*)
- hotade arter (bilaga 2*)
- livsmiljöer som är lämpliga för arter i bilaga IV(a) till habitatdirektivet (bl.a. flygekorre) (bilaga 2*)
- viktiga områden för arter i bilaga I (bilaga 2*) till fågeldirektivet
- övriga betydande objekt med tanke på naturvärden (t.ex. Meriluoto & Soininen 1998)

*I bilagor 1 och 2 har behandlats mer detaljerade definitioner av objekten enligt naturvårds-, skogs- och vattenlagen samt bestämmingar som gäller arter i bilaga IV(a) till habitatdirektivet.

Vid kartläggningen av flygekorren kartlades flygekorrens förekomst på utredningsområdet genom att söka efter flygekorrens spillningar under träd som är lämpliga för flygekorren för näring och som boplats. På grund av de grundläggande uppgifterna och terrängbesöket konstaterade objekt med betydande naturvärden presenteras i kapitel 5 och deras begränsningar i bilagekartan. Med tanke på hotade arter och arter i habitat- och fågeldirektiven strävdes efter att kartlägga de livsmiljöer i terrängen där förekomst av arter i fråga är möjligt.

4 NATURMILJÖNS ALLMÄNNA DRAG

Utredningsområdets skogiga delar är till största delen blandskogar med frisk moskog eller kargare talldungar som är i ekonomibruk. På områdets mellersta del finns ett ganska brett avverkningsområde. På sydvästra delen av området i omgivningen av Björkskäret finns gammal tallskog och på utredningsområdets södra del, i omgivningen av Skataviken äldre grandungar. På områdets nordöstra del nära tätorten finns åkrar och ängar som blivit skogbetäckta och som i mindre mån ännu används som betesmark.

Den största delen av områdets havsstränder är med tanke på växtligheten karga klipp- och stenstränder. Särskilt på de västra och sydvästra stränderna finns vindutsatta, nästan kala rundhällar. På de skyddade strandområdena förekommer rikligare vatten- och strandvegetation och på några ställen finns små strandängar. Högre upp vid skogsranden växer en zon grå- och klubbalar samt lite havtorn här och där.

Björkskärsträsket på områdets sydvästra del är en liten sjö av karg typ. Dessutom finns på den norra delen av Björnösund ett litet träsk och i Skataviken en nästan igenvuxen sjö. Ingen av dem är en naturlig flada eller en glosjö enligt 1 kapitel 15 § i vattenlagen. På området finns några få bäckar men nästan alla har ändrats genom grävning och är inte längre i naturtillstånd. Källan på Källvikens södra strand är inte i naturtillstånd.

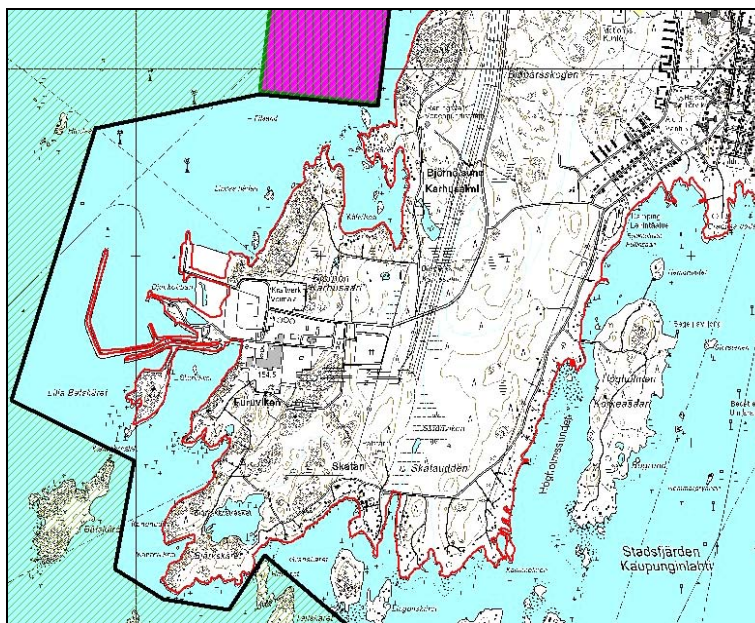
En del av utredningsområdets stränder är karga klippstränder, en del har rikligare strandvegetation. Bilderna från Björkskäret.

5 OBJEKT MED BETYDANDE NATURVÄRDEN

5.1 Natura 2000-område

I den omedelbara närheten av utredningsområdet finns Kristinestads skärgård (FI0800134) som hör till nätverket Natura 2000. Området är med tanke på skyddet ett SCI- och SPA-område, vilket betyder att dess skyddsgrund är i Natura-datablankett nämnda habitatdirektivets naturtyper (bilaga 3), i habitatdirektivets bilaga II nämnda arter och i fågeldirektivets bilaga I nämnda arter samt på området regelbundet påträffade flyttfåglar.

Skyddsgrunder av Natura-området bedöms inte bli hotade på grund av planen, eftersom planen inte berör det egentliga Natura-området. Natura-området är omfattande och bara en del av det finns i närheten av planområdet. Om i planen anvisas t.ex. betydligt mer nytt byggande på stränderna eller planens konsekvenser annars kan anses vara betydande, bör konsekvenserna för Natura-områdets grunder bedömas enligt 65 § naturvårdslagen.

I närheten av planområdet finns Natura 2000-område (begränsning med svart, snedlinjer). En del av det är skyddat som ett privat naturskyddsområde (rosa område). Källa: Miljöförvaltning.

5.2 IBA och FINIBA-områden

Finlands viktiga fågelområden (Finnish Important Bird Areas FINIBA) –projekt är ett karterings- och uppföljningsprojekt av viktiga fågelområden i vårt land som genomförs i samverkan mellan Finlands miljöcentral och BirdLife Finland och dess medlemsföreningar (Leivo mm. 2002). Som projektresultat har uppkommit ett nät av viktiga fågelområden som täcker hela landet men som ändå inte är ett egentligt naturskyddsprogram.

På havsområdet söder om utredningsområdet finns ett IBA-område (Important Bird Areas), Kristinestads södra skärgård, som är ett internationellt värdefullt fågelområde. Det närmaste nationellt värdefulla FINIBA-område, Norrfjärdens område – som hör till den helheten av havsvikar i omgivning av Kristinestad, finns på över 2 kilometers avstånd från utredningsområdet och områdets planering har inte konsekvenser för det.

Det närmaste IBA-fågelskyddsområdet finns söder om planområdet (svart begränsning i bild, källa: BirdLife).

Det närmaste FINIBA-fågelskyddsområdet ligger på över 2 kilometers avstånd från utredningsområdet (svart begränsning i bild) källa: BirdLife Finland ry.

5.3 Naturtyper skyddade enligt naturvårdslagen

Vid terrängbesöket fanns på utredningsområdet fyra objekt som kan uppfylla definitioner av skyddade naturtyper enligt 29 § naturvårdslagen eller åtminstone påminner med sina särdrag om objekten som lagen avser. Den regionala miljöcentralen gör de egentliga besluten om uppfyllandet av kriterierna och avgränsningar av naturtyper.

Objekt 1. En dunge av lönnar

På uddspetsen i förgrunden av en sommarstuga finns ett område av cirka en hektar där det växer cirka 20 lönnar. De som står i randen är gårdsträd, varav de andra har möjligen spridit sig på området. Områdets andra trädbestånd består av stora häggar och klubbalar och till den frodiga undervegetationen hör bl.a. måbär, vitsippa och skogslüst. På området finns rikligt med högstubbar.

Objekt är eventuellt en dunge med ädla lövträd enligt 29 § naturvårdslagen. Enligt kraven på naturvårdslagen borde objekt ha minst 20 ädla lövträd med över 7 cm diameter per hektar. Ifall detta objekt inte uppfyller kriterierna av en skyddad naturtyp, kan det i alla fall anses som ett bördigt mindre lundområde enligt 10 § skogslagen.

Objekt 2 och 3. Havsstrandängar

På den västra delen av utredningsområdet i Källviken utanför Bredskäret och på den nordvästra delen på den södra stranden av Björkskärrsträsket finns remsor av strandängar som karakteriseras av en låg mosaikliknande växtlighet. De är naturliga ängsliknande områden och möjligen tillräckligt omfattande för att uppfylla naturtypens kriterier. Å andra sidan är de dock ganska små och på representativiteten inte jämförbara med de mest omfattande havsstrandängarna. På det norra området finns litet strandbyggande.

Vid de tidigare utredningarna har nämnts att strandängarnas växtlighet förekommer i en smal zon på Björkskärets område (miljövårdsnämnden i Kristinestad 1991, Byholm & Byholm 1995). Arterna är bl.a. strandkrypa, agnsäv, salttåg, havssälting, slätterblomma, strandaster, gulkämpar och krypven samt högre upp på stranden gåsört, ögontröst, nysört, rölleka, höstfibbla och hönsbär.

Objekten kan anses som eventuella havsstrandsängar enligt 29 § naturvårdslagen. Ifall dessa objekt inte uppfyller kriterierna av en skyddad naturtyp, är de i alla fall övriga beaktansvärda naturobjekt.

Källvikens strandäng och en dunge av lönnar på udden på områdets södra del.

5.4 Eventuella objekt enligt skogs- och vattenlagen

Utredningsområdets skogslagsobjekt har nämnts som eventuella objekt, eftersom skogscentralen fattar officiella beslut om dem och uppgifter är inte offentliga. Ifall de nämnda objektena inte uppfyller krav på skogslagen, kan de dock anses vara som övriga lokalt beaktansvärda naturobjekt. Naturliga tjärnar, bäckar och rännilar bör enligt vattenlagen bevaras i naturtillstånd.

Objekt 4. Ett träsk i Björnösund

På den norra delen av Björnösund finns ett litet träsk vars strand- och vattenvegetation är rikligt. Omkring det öppna vattenområdet finns vassruggar, våt strandäng och svämäng. På den norra kanten av träsket finns en frodig dunge av gråalar där växer bl.a. älggräs och majbräken samt finns rikligt med högstubbar. Från träsket mynnar en bäck ut i Källviken.

Området är eventuellt en i 10 § skogslagen avsedd närmiljö av små tjärnar där finns trädfattig svämäng och på den norra sidan ett bördigt mindre lundområde. Träsket kan ha betydelse som vattenfåglarnas häcknings- och födoområde. Enligt skylten på stranden är träsket ett fredat fiskevatten.

Träsk i Björnösund och en vassbevuxen havsvik i Skataviken.

Objekt 5. Skataviken

På Skataviken, en före detta havsvik, växer tätt vassruggar och i mitten finns ett litet område öppet vatten enligt kartan. Kring viken växer äldre granskog, varför den kunde vara lämplig även för flygekorre som livsmiljö. På den västra sidan av viken växer stora klubbalar och häggar samt bland annat skogsläst och skogsbräken i en frodig strandskog. Området är eventuellt en i 10 § skogslagen avsedd närmiljö av små tjärnar där finns även svämäng/trädfattig torvmark och ett bördigt mindre lundområde.

Objekt 6. Björkskäret och Björkskärsträsket

Björkskärets områdeshelhet på den sydvästra delen av utredningsområdet representerar skogs- och strandnatur som bibehållits nästan i naturtillstånd. På området går stigar och det har tydligt rekreativvärden. På den västra delen i omgivningen av Kanonviken finns branta strandklippor och på områdets södra och östra kanter strandängar på de flackare stränderna. I mitten av området finns ett litet starrdominerat fattigkärr varav rinner en rännil.

Trädbestånd på hela området är anmärkningsvärt gammalt: på klipporna finns tvinvuxna tallar, på den inre delen tallar med sköldbark och rottorra träd samt stora granar. Björkskärsträsket som blivit en insjö är obebyggt och ganska kargt.

På området finns flera eventuella objekt enligt 10 § skogslagen: där finns särskilt trädfattiga klippor, men även en rännil och en trädfattig torvmark. Även vid tidigare utredningarna har området konstaterats vara betydande (miljövårdsnämnden i Kristinestad 1991, Byholm & Byholm 1995).

Klippor på den västra randen av Björkskäret och en liten myr på den inre delen.

Objekt 7. Klippor på Skatan

På området finns karga klippiga tallskogar och blockfält. På området finns gammalt trädbestånd och några få murkna träd. Kala klipporna täcks av renlav och på kanter av klipporna växer getpors. Objekt är eventuellt ett i skogslagen 10 § avsett berg med låg avkastning.

Skatans bergtallskog och våtmark med klibbalar på stranden.

Objekt 8. Klibbalskog på den östra delen av området

På strandområdet växer stora klibbalar och häggar samt bl.a. älggräs. Området är vått och frodigt men där förekommer inte flora som är typisk för klibbalkärren, vilka hör till de skyddade naturtyperna enligt naturvårdslagen. På den andra sidan av vägen växer stora gråalar och några lönnar och där rinner en rännil från brunnen. Objekt är eventuellt ett i skogslagen 10 § avsett bördigt mindre lundområde.

Objekt 9. Bäck som mynnar ut i Björkskärsträsket

Bäcken som mynnar ut i Björkskärsträsket från norr har i något skede grävts men den håller på att återgå till naturtillstånd. Fåran är bred på mitten och längs den finns skilda små gölar. Ränderna är vått skogskärr och på den övre delen av fåran finns en liten myr. Murkna träd är högstubbar. Områdets skog kunde vara lämplig för flygekorren som livsmiljö. Objekt är eventuellt en i skogslagen 10 § avsedd närmiljö av en bäck.

Närmiljöer av bäckar på utredningsområdet.

Objekt 10 och 11. Bäcker på den östra delen av området

På utredningsområdets östra del finns en grävd bäckfåra som har i den nedre delen ett frodigt snår som växer klibb- och gråalar samt häggar. Undervegetationen består av majbräken och på havssidan växer vass. Omkring fåran som mynnar ut i riktning till Björnösund finns gamla åkrar. På den mellersta delen av fåran i en frodig våtmark växer viden, gråalar och björk. Objekten är eventuella närmiljöer av bäckar eller delvis bördiga mindre landområden enligt 10 § skogslagen.

5.5 Arter i bilaga IVa till habitatdirektivet

Flygekorre och fladdermöss hör till de fyrtio arter som påträffas i Finland och för vilka gäller särskilda bestämmelser i habitatdirektivets bilaga IV(a) av europeiska gemenskapen (92/43/ETY). Enligt 49 § naturvårdslagen är det förbjudet att förstöra och försämra föröknings- och rastplatser av de djurarter som nämns i bilagan.

5.5.1 Flygekorre

På utredningsområdet gjordes i april 2008 en utredning om flygekorrar. På hösten fanns vid terrängbesöket inte några tecken om flygekorren men där finns dock lämplig skog för arten. För flygekorren lämpligast livsmiljö är grandominerade skogar där förekommer aspar. Tidigare har arten veterligen påträffats i omgivningen av Skataviken (källa: Kristinestads miljö- och hälsoinspektör Barbro Lundberg). Flygekorren förekommer till exempel i området av Tjock öster om Kristinestads centrum (Pöyry Enviroment Oy 2008).

Vid flygekorreutredningen undersöktes hela området och söktes efter flygekorrens spillningar under träd som är lämpliga för flygekorren för näring och boplats. Vid utredningen påträffades inte några flygekorrens spillningar på utredningsområdet. För flygekorren lämpligast skog på området är granskog med grovt trädbestånd i omgivningen

av Skataviken. Dessutom växer på utredningsområdets nordöstra del väster om campingområdet rikligt med aspar och därför kunde även detta område vara lämpligt för flygekorren. På grund av flygekorrens levnadsvanor kan livsmiljöerna som arten använder vara tidvis obebodda.

5.5.2 Övriga arter i bilaga IVa till habitatdirektivet

Man har inte gjort någon separat fladdermuskartläggning på området men på grund av terrängarbeten kan antas att på området inte finns grottor, bergsklyftor osv. vilka skulle erbjuda speciellt viktiga och typiska daggömmor och övervintringsplatser eller föröknings- och rastplatser för fladdermöss. Sådana platser har sannolikt uppkommit på området genom människornas verksamhet (gamla byggnader och hålrum i deras konstruktioner eller övriga lämpliga platser såsom i Skatan). Ifall man skulle vilja närmare utreda artens förekomst, borde man göra en separat fladdermuskartläggning på området till exempel i maj-juli.

5.6 Arter i bilaga I till fågeldirektivet

Arter i bilaga I till fågeldirektivet strävs efter att skyddas på området av Europeisk union i huvudsak genom Natura 2000 –nätet. Annars kan de beaktas vid planering av markanvändningen enligt bestämmelserna som berör bevarandet av naturvärden i markanvändnings- och bygglagen med beaktande av planens mål.

Det är sannolikt att arter i bilaga I till fågeldirektivet förekommer på området. Särskilt strandområden kan användas av flera arter (t.ex. fisktärna, silvertärna) och vid flyttningen kan stränderna och deras närmaste omgivningar användas av t.ex. olika gåsarter samt svan som rastplats. På grund av terrängbesöket är det dock sannolikt att skär och små holmar nära stränderna är de mest betydande helheterna av livsmiljön för arter i bilaga I till fågeldirektivet. Planområdets skogiga områden är inte exceptionellt värdefulla med tanke på fågelbeståndet. Skataviken, träsket som håller på att försumpas i Björnösund samt Högholmsundets område kan på de delar där växer vassruggar vara viktigare för fågelbeståndet än de andra strandområdena på grund av deras frodighet.

Objekt 12. Källviken

Med tanke på fågelbeståndet torde områdets mest betydande helhet vara Källviken med sina små holmar och skär, vilka är sannolikt med tanke på fågelhäckning relativt betydelsefulla. Strax norr om dem finns ett fågelskyddsområde som kan ha inverkan på det att mängden individer och arter som häckar på skären är rikligare än vanligt.

6 SLUTSATSER

Enligt denna utredning är värden som starkast styr planering av områdets markanvändning de eventuellt i naturvårdslagen avsedda strandängar på området av Källviken och en dunge av ädla lövträd på uddspetsen i planområdets sydöstra del. Området på Björkskäret och Björkskärrträsket är en ganska omfattande enhetlig helhet och nästan i naturtillstånd och där finns flera objekt enligt skogslagen. Området har tydligen också värde med tanke på landskapet och rekreation.

Utöver dessa konstaterades på området åtta områden där finns eventuellt sådana objekt som avses i skogslagen. De är klippor, svämängar, bördiga mindre lundområden och närmiljöer av bäckar. Objekten borde beaktas enligt bestämmelserna i markanvänd-

nings- och bygglagen med beaktande av planens andra mål. Man har antagit att särskilt omgivningen av Skataviken är lämpligt för flygekorren som livsmiljö men man gjorde inte några observationer av artens förekomst.

Med tanke på fågelbeståndet torde områdets mest betydande helhet vara Källviken med sina små holmar och skär, vilka är sannolikt med tanke på fågelhäckning relativt betydelsefulla. Strax norr om dem finns ett fågelskyddsområde som kan ha inverkan på det att mängden individer och arter som häckar på skären är rikligare än vanligt.

Omkring planområdet är belägen Natura 2000 –område, Kristinestads skärgård. Om det finns skäl att anta att planen kunde betydligt försämra värden som står som grund för Natura, bör dessa konsekvenser bedömas enligt 65 § naturvårdslagen.

Eftersom naturutredningens terrängbesök gjordes på hösten utanför växtperioden kunde man inte täckande observera bl.a. växtarter eller häckande fågelarter. Med hjälp av det gjorda terrängbesöket kan man dock dra tillräckliga slutsatser av områdets viktigaste delar med tanke på naturens mångfald.

7

KÄLLOR

Byholm L., Byholm P. 1995: Saaristoinventointi Kristiinankaupungissa. -143 s.

Miljövaldsnämnden i Kristinestad 1991: Kristiinankaupungin metsäalueiden arvokkaat luontokohteet. Hoito- ja käyttösuunnitelmat.

Leivo, M., Asanti, T., Koskimies, P., Lammi, E. Lampolahti, J., Mikkola-Roos, M. ja Virolainen, E. 2002: Suomen tärkeät lintualueet FINIBA. BirdLife Suomen julkaisuja (No 4). BirdLife Suomi ry ja Suomen ympäristökeskus. Kartor i adress: <http://www.birdlife.fi/suojelu/paikat/finiba/kartat/720068.jpg>.

Meriluoto, M. & Soininen, T. 1998: Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. - 192 s. Metsälehti Kustannus. Helsinki.

Pöyry Environment Oy 2008: Tiukan osayleiskaavan luontoselvitys.

Rassi, P., Alanen, A., Kanerva, T. ja Mannerkoski, I. (toim.) 2000: Suomen lajien uhanalaisuus 2000. – 432 s. Ympäristöministeriö. Helsinki.

Finlands miljöcentral 2007: Uppgifter om naturobjekt och hotade arter från Hertta-register

Miljöministeriet 2005: Beaktandet av flygekorren vid planläggning. Brev 9.11.2005.

Kontakt:

Kristinestad, miljö- och hälsoinspektör.

Västra Finlands miljöcentral, avdelningen för naturskydd.

Bilaga 1. Naturobjekt enligt skogslagen, naturvårdslagen och vattenlagen

Skogslag (1093/1996 3 kapitel 10 §)

Livsmiljöer som är särskilt viktiga för skogarnas mångfald, vilka skall skötas och användas så att särdrag bevaras, är livsmiljöer som befinner sig i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta:

- 1. omedelbara närmiljöer för källor, bäckar och sådana rännilar som bildar bäddar för fortgående rinnande vatten samt omedelbara närmiljöer för små tjärnar;*
- 2. ört- och graskärr, ormbunskskärr samt lundkärr och sådana brunmossar som är belägna söder om Lapplands län;*
- 3. bördiga mindre lundområden;*
- 4. små skogsholmar med fastmarksskog på odikade torvmarker;*
- 5. klyftor och raviner;*
- 6. stup och skogsbestånd vid stupens nedre del; samt*
- 7. sandfält, berg i dagen, stenbunden mark, blockfält, trädfattiga torvmarker och svämängar som i virkesproduktionshänseende avkastar mindre än lavmoar.*

Naturvårdslag (1096/1996 4 kapitel 29 §)

Områden som hör till följande naturtyper och befinner sig i naturtillstånd eller i ett därmed jämförbart tillstånd får inte ändras så att detta äventyrar naturtypens karakteristiska drag:

- 1. naturliga dungar som till betydande del består av ädla lövträd;*
- 2. hassellundar;*
- 3. klubbalskärr;*
- 4. sandstränder i naturtillstånd;*
- 5. ängar vid havsstranden;*
- 6. trädlösa eller av naturen trädfattiga sanddyner;*
- 7. enbevuxen ängsmark;*
- 8. lövängar; samt*
- 9. stora enstaka träd och trädgrupper som dominerar ett öppet landskap.*

Vattenlag (1961/264 1 kapitel 15a § och 17a §)

Åtgärder som äventyrar att flador och glon på högst tio hektar, eller gölar och sjöar på högst en hektar någon annanstans än i Lapplands län bevaras i naturtillstånd är förbjudna. Om en bädd som finns någon annanstans än i Lapplands län befinner sig i naturtillstånd, får den inte ändras så att detta äventyrar att bädden bevaras i naturtillstånd. Detsamma gäller i hela landet för källor i naturtillstånd.

Bilaga 2. Hotklassificering och artskydd i EU:s fågel- och habitatdirektiv

ARTSKYDDET I EU:S FÅGEL- OCH HABITATDIREKTIV

Habitatsdirektivets bilaga II: de djur- och växtarter europeiska gemenskapen anser vara viktiga och för vilkas skyddsområden för specifika skyddsåtgärder bör anvisas (Natura 2000).

Habitatsdirektivets bilaga IV: de djur- och växtarter gemenskapen anser vara viktiga och vilka kräver strängt skydd. Det är med andra ord förbjudet att avsiktligt döda, fånga, störa (särskilt under fortplantningstiden) samt nyttja dem i kommersiellt syfte. Det är dessutom förbjudet att förstöra eller försämra de platser där dessa arter förökar sig och rastar. Det är tillåtet att söka undantag från förbudet.

Fågeldirektivets bilaga I: de arter gemenskapen anser vara viktiga och för vilkas skydd särskilda skyddsområden bör anvisas (nätverket Natura 2000). Motsvarande förpliktelse gäller de flyttfåglar som regelbundet förekommer i Finland, särskilt beträffande våtmarker.

KLASSIFICERING AV HOTADE ARTER

I den nyaste hotbedömningen (2000) av arter i Finland har tillämpats hotklassificering av Internationella naturvårdsunionen (IUCN). Alla arter har placerats till en av följande klasser:

- Ej bedömd (NE, Not Evaluated)
- Kunskapsbrist (DD, Data Deficient)
- Försvunna (RE, Regionally Extinct)
- Ur naturen försvunna (EW, Extinct in the Wild)
- Akut hotade (CR, Critically Endangered)
- Starkt hotade (EN, Endangered)
- Sårbara (VU, Vulnerable)
- Missgynnade (NT, Near Threatened)
- Livskraftiga (LC, Least Concern)

Vid den regionala hotbedömningen av arter undersöktes hotsituation av de missgynnade (NT) och livskraftiga (LC) arterna på områden i skogsvegetationszonerna. Vid bedömningen tillämpades IUCN:s kriterier på samma sätt som vid den nationella bedömningen men för klarhetens skull klassificerades arter dock inte i olika klasser utan man använde bara en klass: "regionalt hotade" (RT).

1410 hotade arter är listade i naturvårdsförordningen. Av de hotade arterna kräver 608 särskilt skydd. Dessutom har Finland ett internationellt ansvar för bevarandet av vissa arter (sk. ansvarsarter).

Bilaga 3. En datablankett av Kristinestads skärgård – Natura 2000-område

Kristiinankaupungin saaristo

Koodi FI0800134
Kunta Kaskinen, Kristiinankaupunki, Närpiö
Pinta-ala 8059 ha
Aluetyyppi SCI ja SPA

Alueen kuvaus:

Kohde käsittää edustavan näytteen Kaskisten ja Merikarvian välisestä kapeasta saaristovyöhykkeestä. Alueen kallioperä on migmatiittia. Liuskeisuus on suunnilleen pohjois-etelä -suuntaista. Kallioperässä on samansuuntaisia murroslaaksoja. Kun vielä mannerjäätikön kulkusuunta oli täällä pohjoisesta etelään, saaristo on vahvasti rannikon mukaan suuntautunut. Avokalliot ovat yleisiä. Rannat vaihtelevat kallio- ja lohkarerannoista pienilaisiin sora- ja hiekkarantoihin.

Saaristo koostuu lukuisista, enimmäkseen pienistä puuttomista luodoista ja saarista tai harvapuustoisista kallioisista saarista. Suuria metsäpeitteisiä saaria on vain muutama. Niilläkin metsä on enimmäkseen mäntyvaltaista havusekametsää. Lehtipuuvaltaisista saarista suurin on Haahkaluoto sisäsaaristossa. Monella saarella on edustavia rantaniittyjä, joilla on rikas kasvillisuus ja runsas pesimälinnusto. Ulkomeren äärellä olevien saarten länsirannalla on paikoin suuria rakkolevävalleja.

Alueen pesimälinnustoon kuuluu mm. lapasotka, selkälokki, räyskä, merikihu, pilkkasiipi, harmaasorsa ja ristisorsa. Myös saarten kasvilajisto on rikas ja siihen kuuluu useita uhanalaisia tai harvinaisia lajeja, kuten harmaakynsimö, suolaleinikki, käärmeeenkieli, rantanätkelmä, lituruoho, morsinko, ruoholaukka, itämerenlemmikki, särmäkuisma, lännenmaarianheinä, rantanenätti, pölkkyruoho, merivihvilä, pikkusuolamaltsa, sammakonvihvilä, suolasolmukka, meriputki, somersara, kivikkoalvejuuri ja ahopellava.

Södra Yttergrundilla on majakka ja siihen liittyviä rakennuksia, samoin Gåsgrundilla pieni majakka. Muutamaa vanhaa kalamajaa ja loma-asuntoa lukuunottamatta alue on rakentamaton.

Suojelutilanne:

Yksityinen luonnonsuojelualue 3 %
Ei suojeltu 97 %

Suojelutilanteen tarkennus ja toteutuskeinot:

Osa kohteesta kuuluu valtakunnalliseen rantojen suojeluohjelmaan. Fattiggrundet ym., Flyttjorna, Murgrund-Österskärret, Domarkobban, Svartbergen ym. sekä Sälgrundin luoteispuoliset luodot on varattu seutukaavassa suojelualueeksi. Esitetään myös sisällytettäväksi Itämeren rannikko- ja merialueiden suojelualueverkostoon (BSPA). Osa Kristiinankaupungin omistamasta saaristosta ja suurin osa Domarkobbanista on rauhoitettu yksityismaan luonnonsuojelualueena (3%). Kohteen suojelu toteutetaan pääasiassa luonnonsuojelulain nojalla. Suojelutavoitteiden saavuttamista voidaan tukea rakennuslain ja vesilain keinoin. Vesialueilla suojeluvarvot voidaan turvata pitkälti vesilain keinoin. Luonnonsuojelulakia sovelletaan alueen omistajien sitä halutessa. Rantakaava-alueilla suojelutoimet perustuvat vahvistetun kaavan maankäyttöratkaisuihin. Loma-asuntojen käyttö voi suojelutavoitteiden estämättä jatkua entiseen tapaan. Suojelutavoitteet eivät rajoita myöskään olemassa olevien väylien käyttöä ja kunnossapitoa.

Luontodirektiivin liitteen I luontotyytit:

Vedenalaiset hiekkasärkät	0 %
Rantavallien yksivuotinen kasvillisuus	0 %
Kivikkoisten rantojen monivuotinen kasvillisuus	0 %
Atlantin ja Itämeren rannikoiden kasvipeitteiset rantakalliot	2 %
Itämeren boreaaliset luodot ja saaret	4 %
*Itämeren boreaaliset rantaniityt	0 %
Itämeren boreaaliset hiekkarannat, joilla on monivuotista ruohovartista kasvillisuutta	0 %
Liikkuvat alkiovaiheen dyynit	0 %

*Kiinteät kalkittomat <i>Empetrum nigrum</i> -variksenmarjadyyynit	0 %
Dyyynien kosteat soistuneet painanteet	0 %
Eurooppalaiset kuivat nummet	0 %
*Fennoskandian runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt	0 %
Kostea suuruohokasvillisuus	0 %
*Maankohoamisrannikon primäärisuknessiovaiheiden luonnontilaiset metsät	0 %

* = priorisoitu luontotyyppi

Luontodirektiivin liitteen II lajit:

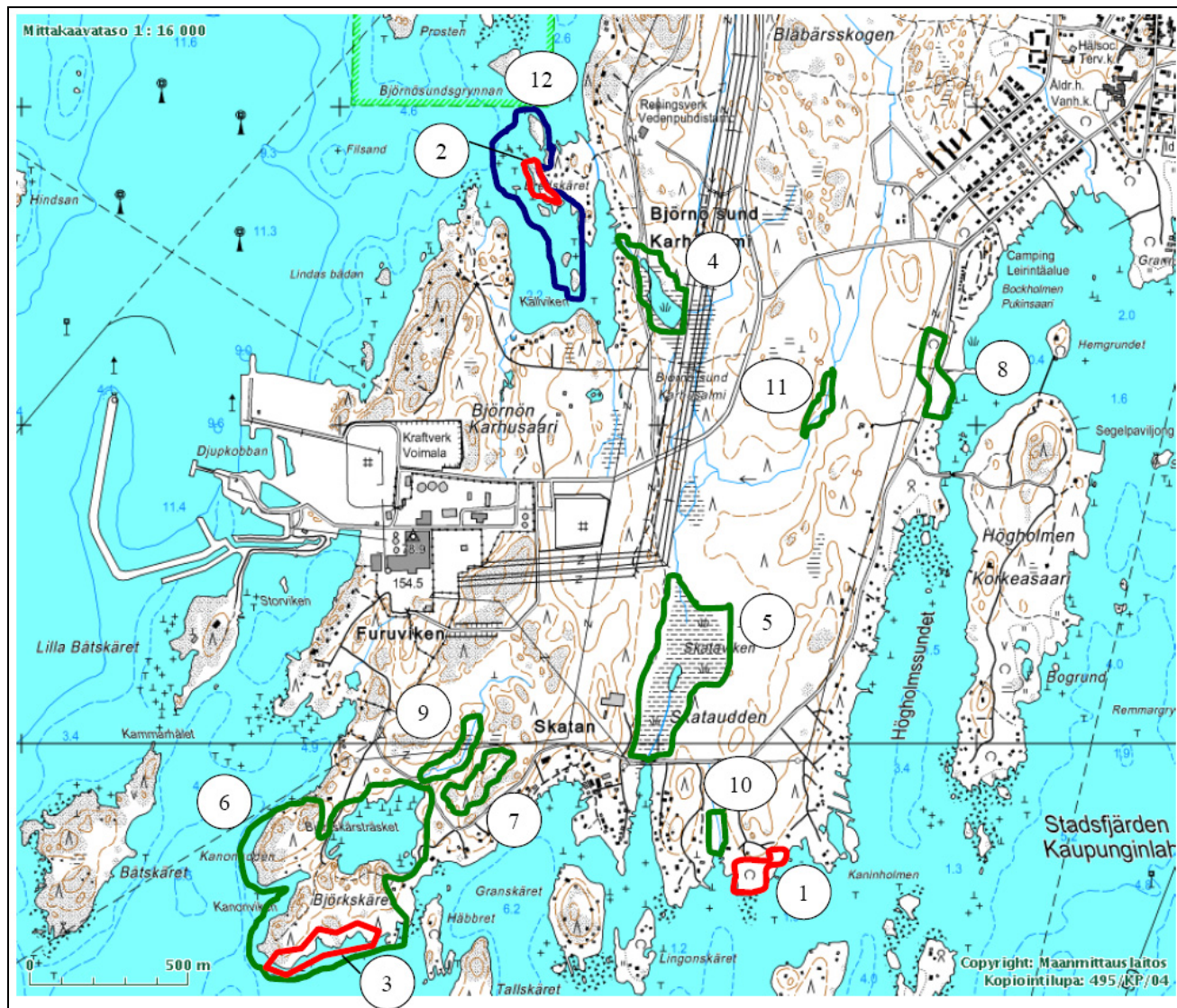
Halichoerus grypus harmaahylje
Phoca hispida botnica itämerennorppa

* = priorisoitu laji

Lintudirektiivin liitteen I linnut:

Asio flammeus suopöllö
Bubo bubo huuhkaja
Gavia stellata kaakkuri
Podiceps auritus mustakurkku-uikku
Sterna caspia räyskä
Sterna hirundo kalatiira
Sterna paradisae lapintiira
uhanalainen laji

Bilaga 4. Objekt med betydande naturvärden

objekt	förklaring	typ
1	en dunge av lönnar	naturtyp som eventuellt är skyddad enligt 29 § naturvårdslagen
2	havsstrandäng	eventuellt en i naturvårdslagen § 29 skyddade naturtyp
3	havsstrandäng	eventuellt en i naturvårdslagen § 29 skyddade naturtyp
4	ett litet träsk	objekten eventuellt avsedda i 10 § skogslagen, värden med tanke på fågel- och fiskbestånd
5	en vassbevuxen vik	objekten eventuellt avsedda i 10 § skogslagen
6	skogs- och klippområde	objekten eventuellt avsedda i 10 § skogslagen, landskaps- och rekreativvärden
7	klippa och blockfält	objekten eventuellt avsedda i 10 § skogslagen
8	bördigt mindre lundområde	objekt eventuellt avsett i 10 § skogslagen
9	bäck	objekt eventuellt avsett i 10 § skogslagen
10	bäck/bördigt mindre lundområde	objekten eventuellt avsedda i 10 § skogslagen
11	bäck	objekt eventuellt avsett i 10 § skogslagen
12	fågelområde	annat objekt